5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 304 **Editia de seară** MIERCURI 2 (15) NUEMBRIE 1916

ABONAMENTE
HOTARNIA STRĂINĂTATE
Lei 1 | Lei
4.65 3 luni | 10.-
9.15 6 luni | 20.-
18.— Un an | 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Rami 30
Idem pag. IV „ 50
Inserţii şi reclame 3,50 linia
cuvinte sau informaţiuni mortuare după mărime dela 50—150 lei

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

Atacuri inamice sângeros respinse în Moldova

VICTORIILE FRANCO-ENGLEZE

Activitatea aviaţiei franceze
— Avioane germane doborite —

Paris, 31. — Pilotul De Morecourt a doborît un aeroplan inamic, cu care se urcă la 21 numărul aparatelor duşmane doborîte pînă azi de el.

*

Două avioane germane, atacate de avioane franceze, s'au prăbuşit la pămînt; primul în Champagne, la nord de Auberivez; al doilea în Lorena, la sud de pădurea Crevency, unde a căzut în flăcări.

*

In noaptea de 26 spre 27 Oct. st. v., escadrilele franceze de bombardare au aruncat 2295 kgr. de proectile asupra bivuacurilor şi parcurilor frontului german dela Somme.

*

Un avion francez a zburat deasupra localităţilor Lirhen, Baisach, Neuf şi Strassburg, aruncînd şase bombe asupra gării Offenburg şi pricinuind stricăciuni importante. (T. F. F.).

Atac german nereuşit

Paris, 31. — La nordul Sommei, luptă de artilerei destul de vie în regiunile Les Boeufs şi Sailly-Saillisel. La sudul Sommei, germanii au executat, pe la orele 2.30, un viu atac asupra poziţiunilor franceze dela marginea localităţii Denniecourt, făcînd uz de gaze asfixiante. Francezii şi-au menţinut poziţiunile. (T. F. F.).

Violente lupte pe Somme

Paris, 30. — La nordul Sommei francezii au dat, după cum anunţă, un viu atac în satul Saillisel, cucerind cea mai mare parte din el. Trupele franceze ocupă acum marginea de nord-est şi sud a localităţii. Lupta continuă în partea nordică a satului, unde germanii rezistă cu îndîrjire. Numărul prizonierilor luaţi de francezi pînă acum e de vreo 100, dintre cari 4 ofiţeri.

La sudul Sommei a fost respinsă, cu granate, o încercare a germanilor de a ataca poziţiunile francezilor de la sud de Pressoire. Luptele de artilerie continuă violente în regiunea Ablaincourt şi Gommecourt.

Canonadă intermitentă pe restul frontului. (T. F. F.)

Atacuri germane respinse

Paris, 31. — La nordul Sommei, după un viu bombardament, germanii au atacat tranşeele franceze de la sud de Berny. Atacul a fost sfărîmat de focurile franceze. Fracţiunile germane cari reuşiseră să pătrundă în cîteva elemente înaintate ale tranşeelor franceze, au fost imediat contra-atacate şi respinse. Francezii îşi menţin toate poziţiunile.

Lupta de artilerie a fost violentă noaptea, mai cu seamă în sectoarele Ablaincourt şi Gommecourt.

O lovitură a francezilor în contra unei tranşee germane în faţa localităţii Armancourt a reuşit de minune.

Canonadă intermitentă pe restul frontului, mai activă în regiunea pădurei Fumin (pe malul drept al Meuzei). (T. F. F.).

Francezii au recucerit Saillisel

Paris, 31. — La nordul Sommei trupele franceze terminînd cucerirea satului Saillisel, au nimicit cu granatele cîteva grupuri în partea de est a satului, unde fracţuni germane mai rezistau. Intreg satul se găseşte acum în stăpînirea francezilor. Pierderile germanilor în această luptă au fost foarte mari, judecînd după numeroasele cadavre găsite pe terenul cucerit. Cifra prizonierilor valizi, luaţi de francezi, se ridică acum la 220 dintre cari 7 ofiţeri.

Francezii au luat şi 8 mitraliere.

Pe restul frontului nimic de semnalat afară de canonadă obicinuită de artilerie.

Aeroplane germane doborîte

Paris, 31.— Locotenentul Heurteaux a doborît eri al 12-lea aeroplan german. Aparatul a căzut în flăcări la vest de Sailly-Saillisel.

Se confirmă că locot. Deulin a doborît la 28 cor. la est de Peronne, al 9-lea avion inamic.

Aghiotantul Bonnefoy a doborît la 22 cor. al 5-lea aparat german. (T. F. F.)

Mare luptă aeriană pe Somme
O puternică escadrilă germană înfrântă.

Paris, 29. — Corespondentul de pe Somme al ziarului „Liberté" descrie lupta aeriană ce s'a dat deasupra liniilor germane lîngă Bapaume: „După cîteva încercări infructuoase, făcute de germani de a sbura deasupra liniilor engleze, inamicul a decis să întreprindă o expediţinne gigantică, despre care însă am fost anunţaţi la timp. Imediat 3 escadrile engleze, fiecare compusă din 10 aeroplane, au zburat întru întîmpinarea maşinelor germane, mai înainte ca acestea să poată traversa liniile noastre. Lupta s'a dat la înălţime de 1000 picioare. Germanii aveau avantajul superiorităţei numărului, de oarece flotila lor era compusă din cel puţin 36 Fokkers şi alte aeroplane. Era un duel din cele mai pasionante şi înspăimîntătoare. Primul care a fost scos din luptă, a fost un Fokkers, care învîrtindu-se în loc a căzut prăbuşindu-se în flăcări. Curînd după aceia un biplan englez în greu lovit. Apoi două aeroplane germane au căzut lovite, la mică distanţă de liniile lor. Multe maşini au fost doborîte în această luptă. Aviatorii englezi au desfăşurat o foarte mare superioritate, rămînînd la sfîrşit stăpînii aerului, şi urmărind inamicul cu multă îndrăzneală. Escadrila inamică a fost complect înfrîntă cu pierderi considerabile, mai mult de un sfert de cît cea engleză.

Superioritatea technică a atacurilor

Un critic londonez comentînd ofensiva pe Somme, spune următoarele: „Efectul participărei englezilor în primele trei luni a fost nepreţuit din punct de vedere moral. Rezultatul material a fost de o deosebită importanţă ţinîndu-se seama de cîştigurile directe, incalculabil însă în cîştigul indirect. Cele mai de seamă forţe ale inamicului au fost înfrînte, în poziţiuni atît de bine întărite cum nu le are pe nici o parte din întreaga Europă. Pentru prima oară în acest război, inamicul a fost întrecut în technică, geniul artileriei, puterea aeriană şi invenţiuni aplicate, cum au fost automobilile blindate şi în întreg mecanismul războiului. Cel mai înalt punct de pe platoul Albert a fost trecut, între Thiepval şi Combles. De aci se deschide linia Bapaume. (T. F. F.).

Staţiuni de cale ferată şi trenuri germane stricate

Karnarvon, 31. — *Comunicatul oficial englez de eri arată că în atacul, cu succes din noaptea de 28 s'au făcut 60 prizonieri inclusiv 4 ofiţeri.*

Ultimul comunicat englez din 30, ora 10.48 dim. arată că s'au aruncat cu succes gaze, împotriva trupelor înaintate inamice la sud de Ypres.

*

Ziua, luptele aeriene au fost din nou considerabil însufleţite. Incursiuni au fost din nou făcute cu mult efect, aruncîndu-se bombe peste încrările şi aerodromele inamice. In cursul nopţei am atacat cu succes staţiunile de cale ferată duşmane. Am aruncat bombe asupra 2 trenuri: unul a deraiat, urmînd un mare număr de explozinni. In numeroasele lupte aeriene, 3 maşini inamice au fost distruse, o a patra a fost forţată să se coboare în liniile noastre, mai multe altele au fost doborîte şi avariate.

Pe restul frontului, obicinuita activitate de artilerie. (T. F. F.).

Participarea trupelor transoceanice la ofensiva de pe Somme

Karnarvon, 26.—O nouă tranşee a fost adăogată la vechea noastră linie, fortificînd şi mai bine poziţiunea. S'au luat prizonieri două regimente.

*

Corespondentul ziarului „Times" din Londra de la marele cartier britanic descrie participarea trupelor transoceanice la ofensiva de la Somme. La 1 Iulie st. n. englezii, printr'un anumit punct, au invadat în prima linie germană, dar fiind puţini la număr n'au putut înainta.

Batalionul din Newfoundlanu a fost trimis spre întărire. Acest batalion a avut, în lupta totală, o proporţie de pierderi (ofiţerii şi oameni de trupă) mai mare de cît celelalte trupe angajate în această zi. In ultimele trei luni, forţele combatante ale batalionului din Newfoundland au înaintat dincolo de obstacole şi au curăţit o transee germană de 400 yarzi. Sudafricanii, la 18 Iuile st. n. au fortificat înălţimile, unde au luptat patru zile, punîndu-le în legătură cu tranşeele lor. Sudafricanii au înaintat, au respins pe adversar şi au străbătut într'o linie unde inamicul cu tot numărul superior n'a mai îndrăznit să dea un atac. Australienii au fost angajaţi în cea mai aprigă luptă din toată bătălia şi au continuat să înainteze pe panta dela Ovillers spre Pozieres şi dincolo de ferma Mouquet, precum şi pe povîrnişul dinspre Courcelette. Canadienii au luat Courcelette, cu toate lucrările de apărare ale acestei localităţi, după o luptă de o săptămînă şi mai bine şi cu o pierdere de cîteva mii de oameni.

Trupele din Nona-Zeelandă au cucerit localitatea Flers şi regiunile de la nord şi nordvest, forţîndu-şi drumul cu bombe şi baionete, dealungul liniei germane de a treia mînă şi curăţînd un labirint de puncte întărit, de tranşee şi de drumuri ascunse, ce conduc spre panta Eaucourt şi dincolo de aceasta.

Pierderile germane

Paris, 28.— După o informaţiune din Berlin, sosită la Geneva, ziarul „Tagwacht" spune că din cauza pierderilor enorme pe Somme, totalul pierderilor germanilor va ajunge repede cifra de 4 milioane.

Acum se admite în mod oficial că totalul morţilor este de un milion.

(Agence Radio),

Indestularea poporului german

Roma, 30 Octombrie. — Ziarul Muenchener Neueste Nachrichten *scrie: Cît timp îi va mai trebui poporului german ca să fie îndestulat în nevoile sale? Sperăm că guvernul imperial îşi va deschide urechile; poporul a răbdat destul. Ar fi primejdios să-l supunem la o mai lungă încercare. (A. T. I.)*

GERMANIA
ameninţă ţările neutrale

Roma, 28. — Din Zurich: Presa pangermanistă afirmă că la caz cînd înştiinţarea dată de Germania ţărilor neutrale cu privire la furnizarea statelor aliate cu merinde şi materii brute n'ar da rezultate imediate, guvernul din Berlin ar trimite o notă colectivă Suediei, Norvegiei, Danemarcei şi Olandei, luînd în acelaş timp toate măsurile menite să întrerupă orice trafic între aceste patru ţări şi statele aliate.

Un nou discurs al Cancelarului german
— Ce spune presa franceză —

Lyon, 31. — „Le Temps", ocupîndu-se de cel mai nou discurs al cancelarului german, declară că nu se opreşte decît cu repulsiune la discutarea acestui monument de nerusinare şi minciună; acest discurs cancelarul nici n'a îndrăznit să'l rostească în public, în faţa Reichstagului.

„Le Temps" aminteşte faptele următoare:

1. *Premeditarea războiului.* Cine nu vrea să invoace nenumăratele publicaţiuni prin cari de 25 de ani Germania îşi afirmă dreptul de a se mări la est şi la vest, poate reţine cel puţin două documente oficiale: întăiul este discursul lui Giolitti, puţin suspect de anti-germanism care afirma că în 1913 Germania şi Austria au solicitat concursul Italiei pentru o agresiune contra Serbiei;

2. Convorbirea din Noembrie 1912 între regele Belgiei, împăratul Wilhelm şi generalul Moltke:

„De data aceasta trebue s'o sfărşim. Majestatea voastră nu poate să se îndoiască de entuziasmul irezistibil care ar împinge întreg poporul german într'un război în contra Franţei".

3. *Pregătirea în vederea războiului.* Numai Germania a fost pregătită pentru război. Cele trei legi militare din 1911, 1912 şi 1913 nu pot fi explicate altfel, dată fiind cheltuiala ce au ocazionat, decât prin voinţa fermă de a face războiul.

Dela 1902—1913 Franţa a cheltuit pentru armament 980 milioane, iar Germania 2200 milioane. In 1914, Anglia avea 6 diviziuni, pe când Germania 150, Rusia suferea din toate punctele de vedere de lipsă de pregătire, pe care de altfel războiul a şi pus'o în evidenţă.

4. *Atitudinea Rusiei. Temps* reaminteşte supunerea Serbiei faţă de ultimatul austriac, supunere datorită sfaturilor pacifice ale Rusiei. El aminteşte de asemenea telegrama trimeasă la 29 Iulie de ţar împăratului Wilhelm pentru a-i propune să supue diferendul convenţiei dela Haga. Wilhelm II n'a răspuns nimic, şi abia la 30 Iulie, faţă de această tăcere şi de mobilizarea austriacă, Rusia a mobilizat cele patru regiuni: Kazan, Kiew, Moscova şi Odesa.

5. *Atitudinea Franţei şi Angliei.* Până în ultimul moment Franţa şi-a ţinut trupele de acoperire la 8 kilometri de frontieră, ceea ce a permis Germaniei să violeze teritoriile franceze încă dela 2 August dimineaţa, înaintea oricărei declaraţii de război.

Cât despre Anglia, la 31 Iulie ea amintea încă Franţei că nici un angajament n'o lega de ea. La 2 August după intrarea avantgardelor pe teritoriul francez, ea îşi mărginea încă făgăduelile la protecţiunea coastelor.

6. *Declaraţia de războiu.* Toate declaraţiile de războiu, contra Serbiei, Rusiei, Franţei, Belgiei, au pornit din Berlin şi Viena.

Declaraţia de războiu contra Franţei era în aşa grad cu neputinţă de motivat, în cât n'a putut să se bazeze decât pe o invenţie mincinoasă, recunoscută apoi ca falşă de înseşi autorităţile germane.

„Le Temps" aminteşte terminând, cuvântul pronunţat de Jaurès, când ieşea dela preşedinţia consiliului, în ziua morţii lui:

— Dacă am fi noi în locul guvernului francez, nu văd ce-am putea face mai mult spre a evita războiul. (T. F. F.).

CONTELE ZEPPELIN
candidat la locul lui Liebknecht în parlament

Roma, 28. — *Din Zürich: Ultimele depeşi din Berlin confirmă candidatura contelui Zeppelin la scaunul de deputat al circumscripţiei Potsdam-Spandau, devenit vacant în urma condamnărei deputatului Liebknecht. (A. T. I.)*

Boala lui Stuermer

Paris, 28 (întîrziată). — O telegramă din Petrograd anunţă că sănătatea d-lui Stuermer, preşedintele consiliului rus, ar fi neliniştitoare. Doctorii i-ar fi ordonat odihna cea mai desăvîrşită (Ag. Radio).

MARELE CARTIER GENERAL

Comunicat Oficial N-rul 79
Din 1 Noembrie 1916, ora 7 dim.

FRONTUL DE NORD ŞI NORD-VEST

Pe frontiera de Vest a Moldovei, artileria noastră a redus la tăcere artileria inamică în valea Trotuşului şi în valea Uzului.

Intre valea Oituzului şi valea Caşinului, inamicul a atacat continuu dela 29 Octombrie pînă în prezent. Toate atacurile sale au fost sîngeros respinse. Am contraatacat şi am luat 2 ofiţeri şi 81 oameni de trupă prizonieri, 8 mitraliere şi material de război.

Din valea Putnei şi până la Predeluş, afară de bombardament de artilerie şi mici acţiuni, nu este nimic important.

In valea Prahovei, bombardament intens de artilerie.

In regiunea Dragoslavele, inamicul a atacat cu infanterie şi artilerie grea, silind trupele noastre să cedeze teren pe aripa stângă.

Pe stânga Oltului, inamicul atacă puternic; poziţiunile trec din mână în mână.

La Jiu, inamicul presează cu forţe noi şi superioare. Trupele noastre, după lupte îndârjite, au fost nevoite să se retragă la Sud de Bumbeşti.

La Cerna, acţiuni de artilerie şi de patrule de infanterie.

FRONTUL DE SUD

Pe Dunăre, nimic important.

In Dobrogea, nici o schimbare.

Flotila noastră a ajuns eri la Seimenii-Mari şi a bombardat trupele dela flancul stâng inamic.

INTERVIEVUL REGELUI FERDINAND

Serviciul de telegrafie fără fir ne-a comunicat acum cît-va timp comentarii asupra unor declaraţii făcute de M. S. Regele Ferdinand d lui Stanley Washburn, corespondentul din Bucureşti al ziarului „Times"

Iată, după ziarele străine ce ne-au sosit eri, declaraţiile Suveranului nostru:

„Acum când duşmanii noştri se silesc din răsputeri spre a falsifica atitudinea României în acest război, poate fi bine să se spună de ce România a intrat în conflict şi scopul pe care-l urmăreşte.

Asumând partea sa de greutate în această vastă luptă România nu s'a inspirat de maxime clinice şi realiste, ea n'a trădat puterile Europei Centrale ea a ascultat de principiul idealului său naţional. In toate ţările sunt puternice curente de opinii, cari sunt mai mult instinctive decât politice. In România ca şi în Rusia legăturile sângelui şi ale rassei primează orice alte consideraţiuni. Chemarea celui mai curat sânge al nostru românesc de dincolo de Carpaţi Transilvaniei a emoţionat tot poporul român dela regele său până la ultimul ţăran,

Ungaria a fost duşmana noastră tradiţională pentru că menţinea într'o stare de aservire politica milioane de oameni de rassa noastră Bulgarii, a căror armată e puternică şi curagioasă, au constituit pentru noi o ameninţare meridională şi au fost socotiţi, cu titlu secundar ca un inamic posibil. Contra Germaniei nu a fost la începutul războiului nici o ostilitate. Ba exista poate chiar simpatii pentru dânsa. Economiceşte, Germania a fost un factor important în dezvoltarea industriei naţionale. Pentru francezi avem simpatiile sângelui; faţă de Anglia am resimţit în todeauna respectul datorit unui mare imperiu întemeiat cu dreptate.

Pe când războiul se prelungea România începe să-şi dea seama de punctul de vedere al inamicului. Acest punct de vedere era întemeiat pe principiul după care forţa primează dreptul iar scopul justifică mijloacele. Micile naţiuni nu există pentru inamic decât în măsura în care ele ajută puterile Europei centrale a atinge scopurile comerciale sau industriale pe cari le urnăresc. Apoi opinia română a fost profund afectată de sforţarea făcută de aceleaşi puteri pentru a erija o teorie de terorism şi de ilegalitate într'un principiu de drept internaţional. Totuşi, viaţa noastră naţională nu era direct atinsă de aceste consideraţiuni. Situaţiunea se schimbă cu durata războiului. România deveni conştientă de sforţările pe care inamicul le făcea pentru a ne angaja prin intrigi subtile în această luptă şi pentru a ne face să luăm partea potrivnică intereselor noastre.

In tot decursul anului 1915, atunci când Rusia părea învinsă, Anglia şi Franţa păreau oprite, iar Austria, Turcia şi Bulgaria operau în Balcani, românii au rămas ideii instinctelor lor profunde şi au refuzat, cu toate sforţările inamicului să abandoneze neutralitatea lor.

România a fost criticată pentru inacţiunea ei până acum: s'ar cuveni ca lumea să ţie seama de poziţia României: suntem o putere mică, avem o armată mică, suntem înconjuraţi de uriaşi. In această situaţie trebue să rezolvăm o problemă grea, cu o frontieră apusană lungă de aproape 1 100 de kilometri, care este ea singură mai lungă de cât frontul francez şi frontul englez la un loc, cu o frontieră bulgară aproape fără de apărare şi foarte aproape de Capitală şi lungă de mai multe sute de kilometri. Cu armatele ruseşti în retragere, o intervenţie română ar fi avut ca rezultat nimicirea imediată a ţării noastre.

România a aşteptat clipa când putea să lucreze cu siguranţa că poate să se apere şi să primească sprijinul marilor ei aliaţi; n'a aşteptat nici o clipă mai mult. Ea intră astăzi în războiu angajînd tot viitorul ei pe curajul poporului său şi pe sprijinul economic şi militar al marilor ei aliaţi.

O ţară mică, într'un mare războiu, care promite să ţie cel puţin încă un an, e sigură că o să trebue să îndure foarte mari jertfe interne şi să-şi consume resursele. Dar atît de mare a fost şi este încrederea României în dreptatea cauzei sale şi aşa a fost şi este credinţa sa în aliaţii ei, că-şi leagă soarta de-a lor.

Serbia şi Belgia au intrat în războiu fără să ştie cum se vor purta puterile centrale faţă de micile ţări cari luaseră armele contra lor; Romania n'are de loc iluzii, căci ea ştia că duşmanul va face toate sacrificiile ca s'o şteargă de pe harta Europei, cum a şters Serbia şi Belgia. Duşmanul e setos de răzbunare contra Romaniei, care a îndrăznit să îmbrăţişeze cauza dreptăţei şi să se lupte pentru a libera pe românii din Transilvania, aceasta s'a văzut lămurit din cea dintîi lună a războiului.

Bucureştii au fost bombardaţi zilnic de zeppeline şi aeroplane; sute de femei şi copii au fost ucişi sau mutilaţi pe când treceau liniştiţi pe străzile oraşelor noastre neapărate. Inamicul s'a răzbunat astfel contra unor nevinovaţi de justa deciziune a guvernului roman. Efectul faptelor sale a fost mare: inamicul a stîrnit aci un resentiment ce a unit în potriva lui naţiunea întreagă şi care face ca să nu fie posibil României să accepte pacea fără victorie.

Aşa a fost în toate ţările cari au intrat în războiu contra puterilor centrale.

*

Cu toată sălbăticia cu care ne atacă inamicul şi cruzimea cu care sunt măcelărite femeile noastre fără apărare şi copilaşii noştri nevinovaţi, *guvernul nostru se va sili să împiedice represaliile contra prizonierilor şi necombatanţilor fără apărare.* In acest sens au fost date ordine trupelor noastre. Uitînd orice provocare anterioară, ele trebue să trateze cu omenie pe cei cari cad în mîinele noastre, căci nu simplii soldaţi, nici poporul nu sînt cei cari trebue făcuţi răspunzători de politica adoptată de guvernele inamice.

*

Românii vor rămîne legaţi de cauza aliaţilor. Inamicul nu le va putea lua încrederea în justa An-glie, în Franţa, sora latină, şi în Rusia, vecina lor apropiată. Dar românii roagă cerul ca, cu toate preocupările lor actuale şi enormele probleme ce au de rezolvit, aliaţii să nu lase cîtuşi de puţin să treacă în rîndul al doilea din mintea lor chestiunile Romîniei.

Berlinul judecat
de o scriitoare germană

Paris, 29 (întîrziată). — D-na Maria Diers, cunoscuta romancieră germană, publică un articol în care declară că este o ruşine pentru ţară, capitala Germaniei. Ea spune:

„In timp ce milioane de germani îşi jertfesc viaţa pe front, Berlinul este plin de o mulţime de oameni cheftii, care caută să tragă foloase din toate, de hrăpăreţi, de vampiri şi de aventurieri; sunt fără de milă pentru suferinţele omeneşti pe care le îndură atîţia din compatrioţii lor; duc viaţă de petrecere şi destrăbălare, care este o infamie.

„Nopţile Berlinului erau un scandal în timp de pace, dar sunt o ruşine în timp de război. Berlinul este o Sodomă modernă".

ECONOMISIREA
combustibilului la Paris

Paris, 28. — In urma rugămintii ministrului de interne, directorii teatrelor din Paris au decis să închidă o seară pe săptămînă stabilimentele lor, spre a face oconomie de combustibil. (Ag. Radio).

A APĂRUT
ALMANAHUL
ziarului „UNIVERSUL"
::: pe 1917 :::
De vânzare la toţi vânzătorii de ziare şi chioşcarii
Preţul 45 bani exemplarul